

20 Οκτωβρίου, 1989

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΛΟΥΚΑΣ ΠΑΠΑΛΟΥΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές.

v.

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΙΤΗΡΩΝ ΚΥΠΡΟΥ,

Καθ' ων η Αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 961/88)

5 Έννομο Συμφέρον — Κρίσιμος χρόνος — Πρέπει να κριστεί κατά την έκδοση της πράξεως, κατά την προσβολήν της με Αίτηση Ακυρώσεως και κατά την αχρόαση της Αιτήσεως Ακυρώσεως — Προαγωγές υπαλλήλων — Προαγωγή Αιτούντος σε ύλλη, αλλά ισάξια με την επίδικη ιεραρχικά θέση — Κατά πόσο ο Αιτών διατηρεί έννομο συμφέρον — Υπό τις περιστάσεις της παρούσης υποθέσεως καταφατική η απάντηση στο ερώτημα.

10 Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου — Προαγωγές — Προϊστάμενος — Συστάσεις — Πότε ελέγχεται η αντιεπιμενική τους υπόσταση — Στον βαθμό και έκταση, που αποκαλύπτονται οι λόγοι — Σύσταση με βάση "συνεκτίμη-ση αξίας, προσόντων και αρχαιότητας" — Διαπίστωση ότι Αιτών υπε-τερούσε σε αξία, προηγείτο σε αρχαιότητα και είχαν ίσα προσόντα με ενδιαφερόμενο, που συστήθηκε — Η σύσταση αντίκειται στα στοιχεία των φακέλων — Διαπίστωση ότι Αιτών ίσος κατ' αξίαν και προσόντα με ενδιαφερόμενο πρόσωπο, έναντι του οποίου, όμως, υπερετερούσε σε αρχαιότητα — Η σύσταση αντίκειται στα στοιχεία των φακέλων.

20 Ένας από τους Αιτούντες προάχθηκε μετά την καταχώρηση της αντίστοιχης Αιτήσεως Ακυρώσεως σε ισάξια θέση με την επίδικη θέση στην ιεραρχία, αλλά δήλωσε ότι εξακολουθεί να ενδιαφέρεται για την επίδικη θέση, λόγω τόπου εργασίας. Το γεγονός αυτό έθεσε επί τάπητος θέμα εννόμου συμφέροντος, σχετικά με το οποίο δεν βρέθηκε δικαστι-

κό προηγούμενο.

Το Ανώτατο Δικαστήριο απεικόνισε ότι ως θέμα αρχής υπάλληλος μπορεί να επιδιώξει προαγωγήν σε 2 ή περισσότερες κενές θέσεις, αλλά αν προαχθή στην μία στερείται εννόμου συμφέροντος για την άλλη ή τις άλλες θέσεις, μόνον αν αποποιηθεί το ενδιαφέρον του για διορισμό στην άλλη ή τις άλλες θέσεις. Τοίτο δεν συμβαίνει στην παρούσα υπόθεση.

5

Οι επίδικες προαγωγές βασίστηκαν:

10

α. Στην σύσταση του Γενικού Διευθυντή, που βασίστηκε στην συνεκτίμηση των τριών κριτηρίων, αξίας, προσόντων και αρχαιότητας.

β. Στην συνεκτίμηση από την ίδια την Επιτροπή των εν λόγω κριτηρίων.

15

Επειδή η συνεκτίμηση των εν λόγω κριτηρίων, όπως προκύπτουν από τους φακέλους δεν μπορούσε να οδηγήσει σε συμπέρασμα περί υπερχής των ενδιαφερομένων προσώπων οι επίδικες προαγωγές είναι προϊόν ελαττωματικής άσκησης διακριτικής εξουσίας.

20

Οι επίδικες προαγωγές ανυπό-
νουνται. Ουδεμία διαταγή για
έξοδα.

25

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Γαβριηλίδης v. A.H.K. (1989) 3 A.A.A. 585.

30

Ioannou and Others v. F.A.C. (1989) 3 C.L.R. 645.

Δυμιώτης v. A.H.K. (1989) 3 A.A.Δ. 1297.

Kalos v. Republic (1985) 3 C.L.R. 135.

35

Kalos v. Republic (1986) 3 C.L.R. 942.

Makrides and Another v. Republic (1983) 3 C.L.R. 622.

40

Spanos v. Republic (1985) 3 C.L.R. 1826.

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης της Επιτροπής Σιτηρών
 με την οποία προήξαν το ενδιαφερόμενο μέρος στη θέση
 5 Ανώτερου Αποθηκάρου αντί των αιτητών.

Α. Σ. Αγγελίδης, για τους Αιτητές.

Κ. Βελάρης, για τους Καθ' ων η αίτηση.

10

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Το επίδικο
 θέμα είναι η εγκυρότητα της απόφασης της Επιτροπής
 Δημόσιας Υπηρεσίας για την πλήρωση της θέσης Ανώτερου
 Αποθηκάρου στην υπηρεσία της Επιτροπής Σιτηρών στην
 15 Πάφο. Οι επτά αιτητές και το ενδιαφερόμενο μέρος ήταν μετα-
 ξύ των έντεκα υποψηφίων που κρίθηκαν ότι είχαν τα προσό-
 ντα για διορισμό στην προκείμενη θέση προαγωγής.
 Οι καθ' ων η αίτηση επέλεξαν τον Αναστάσιο Κληρώτη ως τον
 καταλλήλοτερο. Στη διαμόρφωση της απόφασής τους λήφθηκε
 20 σοβαρά υπόψη η σύσταση του Γενικού Διευθυντή της
 Επιτροπής Σιτηρών για το διορισμό του.

Οι αιτητές προσβάλλουν την απόφαση ως πλημμελή, υπο-
 κείμενη σε ακύρωση για παράλειψη επαρκούς διερεύνησης των
 25 γεγονότων, καθώς και αποτυχία των καθ' ων η αίτηση να αξιο-
 λογήσουν σωστά τα δεδομένα των υποψηφίων. Οι λόγοι αυτοί
 εξειδικεύονται και συσχετίζονται με την απόφαση και τα στοι-
 χεία των φακέλων στην αγόρευση του δικηγόρου των αιτητών.
 Η έρευνα επιζώνεται ως ατελής, κυρίως λόγω παράλειψης της
 30 Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας να ερευνήσει στο σωστό
 πλαίσιο τα προσόντα του ενδιαφερομένου. Σύμφωνα με το
 σχέδιο υπηρεσίας "Πιστοποιητιζόν επιτυχίας εις την
 Ανωτέραν Εξέτασιν εις την Λογιστικήν (Higher Accounting
 Examination) του Εμπορικού Επιμελητηρίου του Λονδίνου ή
 35 εις οιαδήποτε άλλην εξέτασιν ήτις ήθελεν εγκριθῆ ως ισότιμος
 υπό του Υπουργού Οικονομικών" αποτελούσε αναγκαίο προ-
 σόν για διορισμό (βλέπε Παράγραφος (iii) του Σχεδίου
 Υπηρεσίας). Η εισήγηση των αιτητών είναι ότι ο ενδιαφερόμε-
 νος δεν κατείχε αυτό το προσόν ή ότι το θέμα δεν ερευνήθηκε
 40 συμπερασματικά.

Το θέμα διωλευκάνθηκε κατά την ακροαματική διαδικασία

με την παρουσίαση της γνωστοποίησης που περιέχεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης της 21/10/88 σύμφωνα με την οποία το "Certificate of Membership of the Institute of Administrative Accountants" (βλέπε (iii) (19) του σχεδίου υπηρεσίας) κηρύχθηκε από τον Υπουργό Οικονομικών ως ισοδύναμο με το προσόν το οποίο απαιτεί το σχέδιο υπηρεσίας, και τη διασαφήνιση που περιέχεται στο Τεκμήριο 14 ότι το Institute of Administrative Accountants μετονομάστηκε σε Institute of Financial Accountants Limited. Το ενδιαφερόμενο μέρος κατείχε συνελπώς τα απαιτούμενα προσόντα για προαγωγή στη θέση που θα πληρωνόταν, και η έρευνα της Επιτροπής δεν πάσχει στο σημείο αυτό.

Οι λόγοι ουσίας για τους οποίους επιδιώκεται η ακύρωση του διορισμού, όπως εξειδικεύονται στην αγόρευση, αφορούν -

(α) Ισχυρισμό ότι οι καθ' ων η αίτηση παρέλειψαν να καταγράψουν στα πρακτικά τις απόψεις του Γενικού Διευθυντή ως προς την καταλληλότητα των υποψηφίων και τους λόγους για τους οποίους συστήθηκε το ενδιαφερόμενο μέρος.

(β) τη σύγκρουση μεταξύ της σύστασης που έγινε και των στοιχείων που περιέχονται στους φακέλους των υποψηφίων, και

(γ) την παράλειψη ή αποτυχία της Επιτροπής να αξιολογήσει σωστά τα υπηρεσιακά στοιχεία των υποψηφίων. Η παράλειψη αυτή οδήγησε τελικά, όπως είναι ο ισχυρισμός των αιτητών, στην πλημμελή άσκηση της διακριτικής εξουσίας του διορίζοντος σώματος.

Στις υποθέσεις *Γαβριηλίδης v. Α.Η.Κ.* (1989) 3 Α.Α.Δ. 585, *Ioannou and Others v. Ε.Α.Κ.* (1989) 3 C.L.R. 645 και *Δυμιώτης v. Α.Η.Κ.* (1989) 3 Α.Α.Δ. 1297 αποφασίστηκε ότι παράλειψη του αρμόδιου οργάνου να καταγράψει τις απόψεις ανώτερων υπηρεσιακών παραγόντων ως προς την καταλληλότητα των υποψηφίων, αποτελεί λόγο για ακύρωση της απόφασης που λαμβάνεται, δεδομένου ότι αποστερείται το Δικαστήριο από την ευχέρεια ελέγχου της απόφασης υπό το φως των γεγονότων που λήφθηκαν υπόψη. Στις αποφάσεις εκείνες δεν υπήρχε καμιά σημείωση ως προς το περιεχόμενο της αξιολόγησης των

υπηρεσιακών παραγόντων και αδυναμία εκ μέρους της αρμόδιας Αρχής να πληρώσει το κενό με την προσαγωγή μαρτυρίας για το περιεχόμενο των εκτιμήσεων του διευθυντικού προσωπικού. Στην υπόθεση αυτή στα πρακτικά αναγράφεται η σύσταση του Γενικού Διευθυντή της Επιτροπής Σιτηρών και προσδιορίζονται τα κριτήρια στα οποία βασίστηκε. Έγινε σύσταση για τον ενδιαφερόμενο με βάση τα κριτήρια που καθορίζει ο νόμος για αξιολόγηση της καταλληλότητας των υποψηφίων - δηλαδή αξία, προσόντα αρχαιότητα. Συνεπώς, δε διαπιστώνεται στην υπόθεση το κενό που υπήρχε στις υποθέσεις **Γαβρηλιόδη** και **Δυμιώτη**.

Οι καθ' ων η αίτηση υποστηρίζουν την απόφαση ως έγκυρη, το προϊόν νόμιμης άσκησης της διακριτικής εξουσίας της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας. Επίσης έχουν αμφισβητήσει το έννομο συμφέρον του αιτητή κ. Κ. Τριφταριδη επειδή με απόφαση των καθ' ων η αίτηση, ημερομηνίας 11/10/88, διορίστηκε στη θέση του Πρώτου Γραμματέα με ισχύ από 1/11/88, θέση ισάξια στην ιεραρχία με εκείνη που πληρώθηκε με την επίδικη απόφαση.

Μετά από έρευνα του Δικαστηρίου διευκρινίστηκε ότι ο κ. Τριφταριδης διατηρεί το ενδιαφέρον του για διορισμό στην επίμαχη θέση και ότι σε περίπτωση ακύρωσης της απόφασης και πιθανού διορισμού του στην επανεξέταση, πρόθεσή του είναι να παραιτηθεί από τη θέση στην οποία έχει προαχθεί για να καταλάβει τη θέση του Ανώτερου Αποθηκαρίου.

Το Δικαστήριο ερευνήσε το θέμα ενόψει της αρχής του διοικητικού δικαίου ότι το έννομο συμφέρον του αιτητή πρέπει να ενυπάρχει και στα τρία κρίσιμα στάδια για τον αναθεωρητικό έλεγχο των διοικητικών πράξεων, δηλαδή κατά το χρόνο λήψης της απόφασης, κατά το χρόνο προσβολής της με προσφυγή, και στο στάδιο της ακρόασης.

Οι επιπτώσεις από την αποδοχή μετά τη λήψη της επίδικης απόφασης άλλης θέσης ισάξιας στην ιεραρχία, δεν έχουν αποφασιστεί ευθέως σε οποιαδήποτε προηγούμενη δικαστική απόφαση. Παρατηρήσεις του Δικαστή Λώρη στην απόφαση **Kalos v. Republic** (1985) 3 C.L.R. 135 στην πρωτόδικη διαδικασία, τείνουν να υποστηρίζουν την άποψη ότι μόνο πράξεις και ενέργειες σε σχέση με την απόφαση η οποία προσβάλλεται μπορεί να

έχουν επιπτώσεις στο έννομο συμφέρον. Η ανατροπή της πρωτόδικης απόφασης από την Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου - *Kalos v. Republic* (1986) 3 C.L.R. 942 αφήνει ανεπιτηρέαστες τις παρατηρήσεις που έγιναν πρωτόδικα στο σημείο αυτό. Η έρευνα των δικηγόρων των δυο πλευρών δεν επεκτάθηκε σε οποιαδήποτε απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας της Ελλάδας που να φωτίζει το θέμα άμεσα. Μια απόφαση που κατορθώσαμε να εντοπίσουμε, και που φωτίζει έστω αμυδρά το θέμα, είναι η απόφαση 1475/82. (Αποφάσεις του Συμβ. Επικρατείας (1972) Γ', σ. 2036). Η απόφαση αυτή τείνει να υποστηρίξει, χωρίς να αποφασίζεται ρητά, ότι όταν με την ίδια αίτηση διεκδικείται διορισμός σε περισσότερες της μιας θέσης, τοποθέτηση σε οποιαδήποτε από αυτές και συνακόλουθη αποδοχή χωρίς επιφύλαξη, αποστερεί τον αιτητή από το έννομο συμφέρον να προσβάλει την πράξη για το μη διορισμό του σε οποιαδήποτε άλλη θέση στην οποία θα μπορούσε να διοριστεί.

Ως θέμα αρχής δεν μπορεί να εγερθεί κώλυμα ως προς την επιδίωξη υπαλλήλου να διεκδικήσει ταυτόχρονα προαγωγή σε δυο ή περισσότερες θέσεις. Διορισμός του σε οποιαδήποτε από αυτές πρέπει να οδηγεί στην αποστέρηση του έννομου συμφέροντος μόνο όταν αποποιείται το ενδιαφέρον του για διορισμό στην άλλη ή τις άλλες θέσεις. Σ' εκείνη την περίπτωση το συμφέρον του μετατρέπεται σε θεωρητικό και συνεπώς χάνει την αμεσότητα που απαιτείται από την παράγραφο 2 του άρθρου 146 του Συντάγματος ως προϋπόθεση για τη νομιμοποίηση της προσφυγής. Στην προκείμενη περίπτωση όχι μόνο δεν έχασε το συμφέρον του για την κατάληψη της επίδικης θέσης αλλά διατηρεί αμείωτο το ενδιαφέρον για το διορισμό του, γεγονός που θα του εξασφαλίσει τη γειννίαση της εργασίας του με την κατοικία του στην Πάφο. Καταλήγω ότι διατηρεί υπαρκτό συμφέρον να προσβάλει την πράξη και νομιμοποιείται στην προσφυγή του.

Ότι θα μας απασχολήσει τώρα είναι το πλαίσιο άσκησης της διακριτικής ευχέρειας και η εγκυρότητα των λόγων για την επιλογή του ενδιαφερόμενου μέρους.

Στην απόφασή τους άχθηκαν για δυο λόγους :-

(ι) Για τις συστάσεις του Διευθυντή, και

(ιι) για τα υπηρεσιακά στοιχεία των υποψηφίων με ιδιαίτερη αναφορά στις εμπιστευτικές εκθέσεις των χρόνων 1985 - 88.

- 5 Οι συστάσεις του Γενικού Διευθυντή βασίστηκαν, όπως αναφέρεται στο πρακτικό της Επιτροπής, στη συνεκτίμηση της αξίας, των προσόντων και της αρχαιότητας των υποψηφίων. Έχει νομολογιακά καθιερωθεί ότι στο βαθμό και έκταση που αποκαλύπτονται οι λόγοι της σύστασης ελέγχεται η αντικειμενική τους υπόσταση. Και οποτεδήποτε οι εκτιμήσεις αυτές συγκρούονται ουσιωδώς με τα στοιχεία των φακέλων η σύσταση καθίσταται τρωτή καθώς και η απόφαση της Ε.Δ.Υ. στο βαθμό και έκταση που βασίστηκε σ' αυτή.
- 10
- 15 Συνεκτίμηση των υπηρεσιακών στοιχείων των υποψηφίων, περιλαμβανομένων και των εμπιστευτικών εκθέσεων που αποτελούν το σημαντικότερο παράγοντα για τον προσδιορισμό της αξίας, παρουσιάζει την εξής εικόνα:

20 Εμπιστευτικές Εκθέσεις - Περίοδος 1985 - 1988
Γενική Βαθμολογία

	Ε/Μ Αναστάσιος Κληριώτης	- "Λίαν Καλός"
	Αιτητής Κυριάκος Τριφταρίδης	- "Εξαιρετος"
25	Αιτητής Λουκάς Παπαλιονκά	- "Λίαν Καλός"
	Αιτητής Μιχαλάκης Πίπτας	- "Εξαιρετος" για 3 έτη και "Λίαν Καλός" για 1 έτος.
	Αιτητής Χριστάκης Πολεμίτης	- "Λίαν Καλός"
	Αιτητής Ανδρέας Γεωργίου	- "Λίαν Καλός"
30	Αιτητής Πολύδωρος Φράγκου	- "Λίαν Καλός" για 3 έτη και "Καλός" για 1 έτος.
	Αιτητής Νίκος Νεοφύτου	- "Λίαν Καλός" για 3 έτη και "Καλός" για 1 έτος.

- 35 Προσόντα: Διαπιστώνεται ότι δεν υπήρχε ουσιώδης διαφορά στα προσόντα των υποψηφίων.

- 40 Αρχαιότητα: Οι αιτητές Τριφταρίδης, Φράγκου και Παπαλιονκά είχαν αρχαιότητα στην υπηρεσία έναντι του ενδιαφερόμενου μέρους κατά 15 περίπου μήνες (διορίστηκαν στη θέση Λογιστικού Λειτουργού Β' στις 15/3/82, ενώ το ενδιαφερόμενο μέρος διορίστηκε στην ίδια θέση στις 1/7/84). Τα στοιχεία ενώ-

πιών μας δεν αποκαλύπτουν συμπερασματικά το συσχετισμό της αρχαιότητας του ενδιαφερόμενου μέρους και των υπόλοιπων αιτητών. Προκύπτει ότι τα δεδομένα τα οποία συνεκτιμήθησαν από το Γενικό Διευθυντή για τη διατύπωση της σύστασης του αντιστρατεύονται τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε. 5

Ο αιτητής Τριφταρίδης ήταν καλύτερος και προηγείτο σε αρχαιότητα έναντι του ενδιαφερόμενου μέρους. 10

Ο αιτητής Παταλουκά είχε εξίσου καλές εμπιστευτικές εκθέσεις με το ενδιαφερόμενο μέρος και προηγείτο σε αρχαιότητα. 15

Το αναπόφευκτο συμπέρασμα είναι ότι η σύσταση δε βασίστηκε στα στοιχεία κρίσεως τα οποία συνεκτιμήθηκαν· τουναντίον έρχεται σε αντίθεση με αυτά. 20

Η σύσταση του Διευθυντή αποτελεί ξεχωριστό ουσιαστικό παράγοντα για την επιλογή του διορίζοντος σώματος. Όπως έχει λεχθεί αποτελεί ανεξάρτητο δείκτη για την αξία των υποψηφίων (Βλέπε, μεταξύ άλλων, *Makrides and Another v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 622, και *Spanos v. Republic* (1985) 3 C.L.R. 1826). 25

Η σημασία των συστάσεων του αρμόδιου τμηματάρχου είναι τόσο σημαντική ώστε να απαιτείται ειδική αιτιολόγηση για απόκλιση από αυτή. Οι καθ' ων η αίτηση έδωσαν τη δέουσα σημασία, όπως αναφέρεται στην απόφασή τους, στη σύσταση του Γενικού Διευθυντή· η σύσταση καθορίζεται ως ένας από τους λόγους που επενέργησε στην τελική επιλογή του ενδιαφερόμενου μέρους. Ο άλλος λόγος ο οποίος παρέχεται είναι η συνεκτίμηση από την Επιτροπή των υπηρεσιακών στοιχείων των υποψηφίων. Και η δική τους εκτίμηση ήταν εξίσου αντινομική προς τα στοιχεία των φακέλων, όπως και εκείνη του Γενικού Διευθυντή. 30 35

Καταλήγουμε με τη διαπίστωση ότι και οι δυο λόγοι που υιοθετήθηκαν για την επιλογή του ενδιαφερόμενου μέρους ήταν ακροσφαλείς. Η εσφαλμένη εκτίμηση των υπηρεσιακών στοιχείων των υποψηφίων οδηγεί στο αναπόφευκτο συμπέρασμα ότι η διακριτική ευχέρεια των καθ' ων η αίτηση ασκήθηκε 40

πλημμελώς και για το λόγο αυτό η απόφασή τους υπόκειται σε ακύρωση.

5 Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται στο σύνολό της βάσει των διατάξεων του άρθρου 146.4(β) του Συντάγματος. Δεν εκδίδεται διαταγή για τα έξοδα.

10

Οι επίδικες προαγωγές ακυρώνονται. Ουδεμία διαταγή για έξοδα.